

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Közegek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtér: kapnak a lapot.

Felélős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetéseknek a előfizetési pénzek küldendőek.

A szabadelvű párt.

Az a vegyi tisztító procezzus, mely félév előtt a lobogó lánggal égő pártkonglomerátumokat egységes, tömör többséggé változtatta át, tudvalevőleg nem volt független esetlegességek szabad következménye, hanem a politikai exingeczia kategorikus szüksége. A beteg szervezet sokáig ellenkezett a beoltott méregesira ellen, míg a legvégsőig megtámadott életösztön elemi erővel felébredt. A viharos obstrukció ádáz jelenletei megingatták a parlamentet, mely tehetetlen lázbetegen felrengett a kórágyn; a válság aggasztón heves volt, de csakhamar váratlanul kedvezően, tökéletes gyógyuláshoz vezetett. A mult ülésszak utolsó hetei a lábadozásnak voltak szentelve s a parlamenti szünet teljes nyugalma a legjobb bizonyítvány közállapotaink gyógyulása mellett. Néhány nap választ még el bennünket attól az időponttól, mikor az országgyűlés ismét hozzáfog törvényhozói munkájához. Az igazság, jog és törvény hatalmas elvei, melyek aegise alatt nagy feladataihoz látott Széll Kálmán, lassan-lassan behatolnak a politikai élet közudatába s oly folytonos következetességgel terjednek el, mely a társadalmi ala-

pok megrázkódását akarja megelőzni. A pirkadó évszázad küszöbje Magyarországra nézve egyuttal egy új korszak határszélét jelenti. Államjogunk és Deák liberális alkotásának megóvása; a monarchia nagyhatalmi állása; a gazdasági kiegyezés Ausztriával; közigazgatásunk európaias kiépítése; földművelés, és kereskedelem fejlesztése; a társadalmi bajok orvoslása; a kultura követelményei és a közegészségügy feladatai; a nemzeti állam és a magyar faj érdekei: alig belátható perspektívája a hatalmas problémáknak, melyek mind a Széll-kormány munkaerejére várnak. Ézért oly öröndetes, hogy az országgyűlés a legkedvezőbb jelek mellett jön össze. A miniszterelnök előkelő államférfiúi kvalitásai, a talentum és jellem nagy summája, melyet kabinetje képvisel, biztos kezességet nyujtanak a czéltudatos vezetésre, jelzett nagy evolúció szakavatott előkészítésére nézve. És hogy ez az evolúció megtartja magas színvonalát s Magyarországnak új virágkorát igéri, hogy a Széll-kabinet nagy koncepcziói eredeti méreteikben megvalósítva lesznek életbe, arról kezeskednek a kabinet munkatársai, azok a kimagasló férfiak, kik a szabadelvűpárt hatalmas többségét ékesítik. Hol harczosok és ve-

zérek hősiességben és lélekerőben egymáshoz méltók, hol az egész hadsereget egy ugyanaz az érzelm, a hazaszeretet lelkesítse ott nem maradhat el a siker, a győzelem. Hisz a tiszta hazaszeretet az, a divergáló velleitások salakjától megszabadított liberáliszmus, mely Széll Kálmán programjában megjegecsesedik és a szabadelvű párt politika hitvallását képezi.

A szabadelvűség legitimebb ellenségei természetesen nem találják különösen csábítóknak ezt a homogenitást és reményeik kakuktojásait szeretnék a szabadelvű párt által kiköltetni. Hála Isten, ezeket a reményeket — a szeretetreméltó halálszok a zavarosban aggodalomnak nevezik őket — mi sem indokolja. Hogy a szabadelvű párt numerikus arányaiban a képzelhető leginponálóbb, az bizonyos; de kevésbé érthető az, hogy e nagy tömeg együtt-tartása nehézségeket okozna a Széll kabinetnek. Hisz' épen az a karakterisztikonja e pártnak, hogy ne személyes érdekekből, hanem hazafias indokokból követi nagyrabecsült vezérét. A személyes érdekek rivalizálnak egymással, adataik keresztezik egymást és a végzetes összeütközést csak rafinírozott taktikával lehet elhalasztani, holtott a hazafias indo-

TÁRCZA.

OROSZ-MAGYAR SZÖVETSÉG.

(Elbeszélés az 1848-49-iki szabadságharcból.)

Irta: ÁBRAY KÁROLY.

Rövid fény, hosszú árny! kevés ideig ragyogó dicsőség, sokáig tartó mély bánat.

A dicsőség fénykoszorúját magunk fűztük hőstettek csillagsugár szálaiból. A világ legnagyobb katonai két hatalma sem tudta azt letépni: Azzal fektetett sirba bennünket.

Föltámadtunk!

Beszélünk mithoszerü hősrégőket a mult, nagy időről, a nagy idők eseményeiről.

* * *

Amiről már előzőleg, mint félelmes jóslatról beszéltek: sajnos ténynye vált. A minden oroszok czárjának seregei betörték hazánk szent földjére.

Kétszáz ezer főnyi tenger-nagy ellenség mindent elpusztított, amit útjába talált.

Ha minden vele szemben álló honvéd egy-egy vasszobor is: elsőpri a reá zúdított jégtenger áradat.

Európa első rangu hadvezére Pas kievies varói nagyherceg volt a sereg fővezére. Csatákban nőtt katoná, harcok viharában tanult és edzett vezér, kinek nevét a Visztulától a Jancsekiangig, a Jeges-tengertől a Sárga-folyóig minden nép ismerte és rettegte.

Junius hó első napjában léptek magyar földre.

Az orosz fővezér Bártán ütötte föl főhadiszállását. Mint osztrák császári élelmezési biztos gróf Zichy Ferencz volt mellé beosztva.

Ez egyetlen kiváló érdemét ismeri a dugszdag grófnak maig is a magyar nemzet.

A gróf urnak természetesen ismét voltak segédei, fiatal, könnyű szívu emberek, kik minden ügyet szolgálnak, mely őket jól fizeti; kalandorok, kiknek mindegy bármely uton menjenek, ha kilátásuk van, hogy az magasra vezeti őket, társadalmi elzüllöttek, kik másutt a tenger fenekére süllyedvén, így kerestek magoknak montó róvpartot, az nem jött tekintetbe, hogy ez posvány, kik már az iszapba lesüllyedtek, jó nekik akárhol is jussanak föl-sínnre.

A határszéli szép kis város teljesen tömve volt katonasággal, leginkább tisztekkel. A sereg maga kívül táborozott a város alatt. A tiszt urak inkább szerettek a városban benn mulatni, ez kevesebb bajjal és több dicsőséggel is járt.

Főkép, mikor a városokban oly gyönyörű szép tündérek laktak, mint a messze földön híros bártfai szép leányok.

Hajuk olyan, mint a napfényben csillogó arany, puha, sima, mint a legfinomabb selyem-bársony, arcuk, mint a rózsás márvány, félig csukódott szemek, mint a kék tenger mélyében visszatükröződő nap, szívek, lelkük tiszta, mint a legtisztább gyémánt.

Az orosz tiszt urak udvarissága hódolattal hajlott meg a királynői szépség előtt; a Zichy gróf ur kíséretében levő könnyelmű ifjuság utfélre dobott

kinesnek tekintette őket. A ki magatálálja, fölveheti és bírhatja.

Ezt gondolta báró Schönfeld osztrák csász. kir. fiatal főhadnagy is, ki Wéber szenátor ur házánál levén beszállásolva, a házi ur tündérszép leányának, Margitnak kezdett élet-halálra udvarolni.

A puritán jellemű fiatal hölgy tiszta lelkéről, mint sziklára lőtt golyók pattogtak a könnyű hódításokhoz szokott vitéz lovag tüzes ostrom szavai.

Minél hidegebb, minél zárkózottabb lett a hölgy, annál hevesebben ostromolta a könnyelmű lázas szenvedély.

A báró ur eleinte azt hitte, hogy némi színlelt, csekély ellentállás után könnyű zsákmányra tehet szert midőn azután később látta, hogy egy „szűz erősség” előtt áll, melyet a legvitézebb őrség, a tiszta erkölcs, a legerősebb bástyafal, a nemes lélek oltalmaznak: sértett hiúsága annál inkább ösztönözte kitarásra.

Az eszközökben nem volt válogatás, egyet sem tartott rossznak, ha ez őt célhoz vezet. Az akadályokat nem vette tekintetben, sőt azok ujjabb tápot nyujtottak lángoló szenvedélyének. Egy ifju erélye könnyen legyőzi azokat.

De nem győzte le, sőt annál távolabb vettettet vissza.

Ez bosszantotta, ez fokozta büdös szenvedélyét, melynek tüze már, mint a pokol lángja, égette lázadó szívét.

Addig játszott a tüzzel, míg egyszer össze-égette vele önmagát.

Az utolsó döntő rohamot intézte a szép hölgy szíve ellen.

Ünnepélyesen megkérte kezét.

Azt hitte, hogy ez a „kis külvárosi liba”, a

kok békeeséges párhuzamban haladnak előre és folyton a közjót tartják zsinor mértéknek.

A rokonszenves sötétlátóknak még egy aggályuk van, hogy t. i. a szabadelvű párt nagy tántorlása Széll táborában nem találunk elég teret ambíciójuk ki-elégítésére. E sophisma kopott mivolta szintén világos; a parlamentre váró problémák oly nagyok, oly számosak s oly magasra nőnek a szokott törvényhozási pensum fölött, hogy megoldásuk éppen csakis ilyen kimagasló férfiakkal szaturált párt lehetséges, minő a jelenlegi szabadelvű párt.

A munka a legjobb kielégítése minden ambícióknak, míg a henyéles tudvalevőleg minden ármánykodás kezdete. A hivatatlan házi orvosok kisdéd bulletinjei tehát legalább is feleslegesek; a szabadelvű párt teljesen jól érzi magát s tökéletes egészségnek örvend. Illusztris vezére vezetése mellett ujult erővel s a siker biztos kilátása által élesztett munkakedvvel fog ismét nehéz, de magasztos feladata teljesítéséhez.

Csak előre!

Osztrák-magyar bank.

Budapest, 1899. szeptember 20.

Az osztrák-magyar bank rendkívüli közgyűlése, mely tegnap túlnyomó többséggel szanckezionálta a jegybanknak a két kormányfőval való megállapodását, új életpontot jelent Magyarország ujkor történetében. Az esemény fontosságát semmiesetre sem akarjuk tulbecsülni, de miként az elmúlt idők szép elméjű udvari történetírója diplomáciai szövetkezésekkel és erősen kiszínezett csataképekkel ékesített krónikáját már rég lerázta s tollát a kulturhistorikusnak és nemzetgazdásznak engedte át, úgy a nézetek e változását nálunk is azáltal lehet legjobban illusztrálni, ha a rendi alkotmány gravaminális politikájával a parlamentáris kormány bank egyezményét állítjuk szembe.

Az ellentét ugyan azért is oly kiáltó, mert állami életünk politikai alapja a lefolyt időszakban gyökeresen megváltozott; de ha a tegnap ratifikált bankaktát csak első előtérrel hasonlítjuk is össze, mely még a nagy Deák hatalmas szellemét tükrözte vissza, ebből a különbségből is bizalmat és reményt kell merítenünk hazánk folytonos fejlődése iránt. A korona a tartomány Magyarország, alkotmányának új életre kelte előtt, szárazföldi gyarmata volt Ausztriának; az áldott magyar Kanaán teje és méze osztrák szomszédunk kereskedelmét és iparát táplálta és ki nem mondvá ugyan, de fennhangon és érthetőn dörgött át hozzánk a Lajtán túlról a horatius-i „vos, non vobis.” Még ma is sok hiányzik ugyan teljes emancipációnkhoz a monarchia másik államának gazdasági túlsúlya alól, de aczéllozzuk erőnket, együtt nővünk magasabb feladatokkal, tisztán látjuk magunk előtt a helyes előrehaladás ösvényét és tántoríthatatlanul folytatjuk rajta utunkat előre. Kautz Gyula kormányzó, ez az előkelő ismerője a monarchia gazdasági erőeszközöknek, elismeréssel hangsúlyozza ama nagy áldozatokat, melyeket a valutarendezés keresztültelölend Ausztriával együtt mi is hoztunk és hogy Magyarország ezt a műveletet a pénzügyi egyensúly legesekélyebb megrázkódása nélkül képes volt véghezvinni, elég bizonyíték ama vitális energia mellett, a mely országunkban létezik. Az első bankakta nemcsak a bank, hanem az Ausztria szabadalma is volt, mely az intézet gazdag segédesszközeit majdnem kizárólag Ausztria gazdasági életének ereibe vezette; ma egyenlő fegyverzetben állunk egymással szemben és ha közigazgatási intézményeink ma még nem is fejtik ki hivatásuk erejét, e helyett az intenzív és extenzív fejlődés reményteljes jövője van előttük.

Igen helyesen hangsúlyozta a kormányzó azt az alapelvet, melyen az osztrák-magyar bank szervezte nyugszik, hogy t. i. ebben a monarchiában, mint sok más dologra nézve, úgy a bankügyre nézve is legalább jó időre még egységre van szükség. És éppen ezért ritka vakaság az osztrák közvélemény egyes tényezői részéről, ha abban a közvéleményben, hogy eddig a mi kárunkra létezett hátrányok megszűnnek, az osztrák érdekek megrövidítését, illetve az osztrák állam költségére túlnyomó előnyöket látnak. Magyarország csak a jogok és kötelezettségek igazságos elosztását követeli és csak a szerencsétlen politikusok felízgatott szenvedélye képes megbokrosodott képzelődéssel a magyar hegemonia ijesztő réméről torzítani a bankparitás természetes engedményét. Hisz a paritás szervezet egyszerű és természetes kifolyása annak a magasabb állami elvnek, hogy két egyenjogú államnak mindegyike egymástól függetlenül adja a szabadságot; ez a szervezet éppen a kialakítása azoknak az alapelveknek és berendezéseknek, melyek az utolsó husz év alatt teljesen beváltak. És mint a megállapodások egész komplexusa arra a bölcs megfontolásra vall, hogy az összesség érdekét harmonikus összhangba hozza az osztrák-magyar bank érdekeivel, az is nagy érdeme a főtanácsnak és Kautz Gyula kormányzóknak, hogy a pénz- és bankügy végleges rendezését nem halasztották tovább, miután Magyarország, mint Ausztria vesztüknek indult politikai állapotainak ártatlan áldozata, már eddig is elég kárt szenvedett.

Bizonyítvánnyal mi vagyunk az utolsó, a kik az ominózus 14. szakaszért buzgolkodunk, de egyelőre ezt kell tartanunk az osztrák nihilizmusban az egyetlen meghatározó valaminek.

A részvényesek imponáns többsége, mely tegnap szavazatával a kormányzó fejtegetéseit honorálta, érthetően szól ama tudat mellett, hogy a bank érdekei jó kezekben vannak. Magyarország közvéleménye bizalommal tekint Lukács és Hegedűs szakminiszterek fényes tehetségeire és Széll Kálmán miniszterelnökönkre, mint általánosan becsült finansz-zenire, bizva-bizván, hogy e megállapodások teljes mértékben javára fognak szolgálni gazdasági életünknek.

Párisi világkiállítás.

Az agilitás és lendületesség, a zsurnalistának, az aktualitások történetírójának e jellemző jegyei felfelé emelkedő államférfiúi pályafutásán is kísérik Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztert. Gyors információ a létező adatanyagra vonatkozólag; gyors áttekintés, mely kimélet nélkül elválasztja a lényegét a lényegtelenről az érző kéz az idő pulzusán; mindig a fajt az események tekintetében, ezt a kipróbált inventáriumot vitte magával Hegedűs miniszter, nem mint ballasztot, hanem mint becses instrumentumokat az állam hajóba. Ez az agilitás vezette mult szombaton Hegedűst Pozsonyba, az odaváló helyi iparkiallítás megsejmlélése végett. A tiszteletre rendezett banketten, melyen a város kitűnő nőségei és Pozsony, az intelligens és törekvő határváros kereskedelmének és iparjának legelőkelőbb képviselői voltak jelen, megragadta az alkalmat a miniszter, hogy tárczája aktuális kérdéseiről nyilatkozzék, s e jelentőséges, ólénken megjelölt felkösztöntőjében, mely igen tartós hatást keltett, a felmerült boycott-hajlamokra való tekintettel érintette a párisi világkiállítást is. A miniszter természetesen azt az egyetlen észszerű állapotot képviselte, melyről a kereskedelmi politikának ezt a szomorú összeforrasztását az érzelmi étellel vizsgálni lehet. „Azért, — mondja a miniszter, — mert Franciaországban egy pör nem úgy ütött ki, mint szerettük volna, nem szabad ellenszenvvel viseltetnünk a francia nemzet és a világkiállítás iránt.” E nézet helyességéhez igen fontos illusztrációt szolgáltat egy ugyanakkor érkezett párisi távirat, mely szerint Richter kiállítási biztos a Németország részére megállapított terület tetemes megnagyobbítását kéri, mert a tervezett terület a tömeges jelentkezések számára nagyon kiesing. Tehát Németország, melyet az „affaire” leginkább érint s melynek császara és kormánya a fatális itélettel, ha nem is nyílt sértést, de mindenestre súlyos becsmérlést szenvedett, szükségesnek tartja, hogy hatalmas iparával részt vegyen a grandiózusz kiállításon, mely hivatva van, hogy az emberiség kulturállapotát az évszázad határkövéből az ipari szorgalom és a technika csodáiban bemutassa, és mi, Európa elemi tanulói, mi kizárjuk magunkat e versenyből? Szerencsére nem kell oly tragikusan venni az egész megtorlási campagne-t, mi mi ugyanis javithatatlannal impresszionisták vagyunk, s valamint egy saeculum előtt a francia rémuralom véres rohamai után egész Európa részvétlenül fogadta a francia antikrisztusról szóló mesét és csak nekünk voltak saját külön jakobinusaink, (a szerencsétlen Martinovic apát és társai), úgy akad most is néhány Hübele Balázs, aki a gaz tábornokok és gyáva bírák miatt, egész Franciaorságot szeretnék „megrendsabályozni.”

Magyarország közvéleménye sokkal értelmesebb, a magyar iparosok sokkal inkább tudatával bírnak hazafias feladatuknak, hogyszem együtt énekeljenek ezzel a boszorkórral. Iparosaink jól tudják, hogy eltekintve az órási előmunkálatoktól és az eddig felmerült költségektől, melyeket csak nem lehet hiába kiadni, minő nagy érdekeink fűződnek a párisi világkiállításához; iparosaink jól tudják, hogy a hozott áldozatok nekik és iparunknak uszorakamatokat fognak hajtani. Eddig még senkinek sem jutott eszébe, hogy azzal hódoljon megtorló érzelmeinek, hogy francia dekadensek malaczságai és perverzítái ellen rendezzen szinpadon és irodalomban boycottot, pedig ez mindenestore egészségesebb lenne, mint hogy az európai koncezterből kizárjuk magunkat, hol az első alkalom kínálkozik, hogy az itthon ünnepelt és az idegenek által nem eléggé méltott millenniumot imponánsan, tisztelettel parancsolóan bemutassuk a világ államainak. Vagy csak a tavisztikus utóhatás lenne az, ami bennünket esiklandoz és Eötvös Károly képviselőt, a magyar tradíciók kitűnő ismerőjét arra indítja, hogy e szálló ígét: „Ugoesa non coronat”, modern változatban: „Hungaria non exponit” Európáképpessé tegye....

Iparosaink minden bizonyítvánnyal megfogják szivlelni tevékeny, ezültudatos kereskedelemügyi miniszterünk eme férfas komoly szavait: „Intenzíven kell dolgoznunk és a nyugatról mentül többet recipiálnunk, de csak a helyes irányban. Mindenütt meg kell jelenünk és összeköttetéseket kell keresnünk; és minél kevesebbek és gyöngyöbbek vagyunk,

mint bizalmasabb ismerősei előtt gunyosan szokta nevezni, örömmel fogadja a csalétket. Háborus időkben könnyen megy a házasság, a tábori lelkész egy órányegyed alatt elvégzi az egészet. Ha aztán az illetők rövid idő alatt egymásra unnak, éppen olyan könnyen megy az elválás is. Egyik megy jobbra, a másik balra.

Semmi sem örök a nap alatt.

Fiatal barátját, gróf Orloff Ivanovics orosz kapitányt is elhívta, hogy tanuja legyen győzelmének! Mosolyogva mordván el neki, hogy pár hó múlva reá bizza, hogy vigasztalja a megszorodott szalmazvegvet. Magával viheti, ha tetszik Szent-Pétervárra. Jól megnézzé, Bizony megérdemli.

A fiatal orosz gróf katona tréfának vette a dolgot, kalandnak, a milyen nem ritka szokott előfordulni Mars ifjainak életében. Pompás mulatság. Megérdemel egy kis fáradtságot.

Utoljára is gavallér ember megvigasztalja a siránczó nőt pár ezer rubellel. Ezzel az egész ügy rendbe van hozva s elfeledve minden örökre.

Hanem mikor a szép hölgyet meglátta, kinek a szűries érzelem méltóságától sugárzó arcán nemes lelkének lenyomata ült: megdöbben.

Látta hogy ez nem hitvány vásári portóra, melye: adni-venni lehet. Egy egész élettel nem lehetne eléggé megfizetni.

A fiatal hölgy eddig tüszkén, hideg méltósággal utasította vissza a báró minden szavát, mos: a női varázs bűbájával vonult vissza tőle.

Lesütötte napsugaras szemét s míg arcán biborpir ömlött el, halkán, csaknem suttogva mondé:

— Nem fogadhatom-e báró ur ajánlatát.

(Vége köv.)

annál többet kell tanulunk és dolgozunk, hogy az erősebbeknek nyomába léphessünk. Az előítéleteket le kell küzdenünk, az ellenszenvet el kell háritanunk, mert csak így juthatunk elismeréshez és erőhöz."

Irodalom.

— A „Pillangó” 38. száma megjelent oly nagyszerű tartalommal, hogy azt tisztelt olvasóinknak különösen ajánlhatjuk.

A „Pillangó” ez ideig megjelent számai ismét bebizonyították azt, hogy a szerkesztőség úgy a rajzok, valamint szövegei tekintetében a legmagasabb színvonalon áll és így a „Pillangó” tényleg a legszebb és legjobb magyar élelappal, mely hivatva van hasonló kiállítású német élelappokat hazánkban fölsőlegessé tenni.

A kiadóhivatal október 1-től új előfizetést nyit és szívesen küld mutatványszámot mindenkinek ki, azt kívánja.

A „Pillangó” előfizetési ára egész évre csak 4 frt, fél évre 2 frt. Előfizetni lehet a „Pillangó” kiadóhivatalánál Budapesten, VI., Teréz-körút 35.

— Dreyfus-kötet — ingyen. A Dreyfus-pert a lapok csak hézagosan és kivonatossan ismertették. Egyedül a Magyar Hirlap közölte az egész pört gyorsírói feljegyzések alapján, melyekben a tárgyaláson mondott minden szó benne foglaltatik. E minden regénynél izgatott olvasmányt a Magyar Hirlap most vastkos, több száz oldalra terjedő könyvben, hatalmas kötetben adja ki, melyet minden negyedéves előfizető ingyen kap meg. E szennázéziós könyvből ára 1 forint és 50 krajczár. A Magyar Hirlap másként is kedvében jár előfizetőinek. Nevezetesen:

Jokai Mór, a legnagyobb élő magyar író, a Magyar Hirlap belső munkatársa, elutazása előtt átadta a Magyar Hirlapnak Kadanet című legújabb gyönyörű regénye kéziratát. A Magyar Hirlap e remekmű közlését néhány nap múlva kezdi meg.

A Magyar Hirlap karácsonyi díszes albuma már készül. Szépirodalmi s művészi tekintetben egyaránt remekmű lesz az idén is. Minden előfizető díjmentesen kapja meg.

Az Otthon című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt évnegyedre négy forintért kapják az előfizetők.

Kedvezményes áron negyedévenként 75 krajczárért jutnak egyszersmind a retek Franczi Divatlaphoz és a Képes gyermeklaphoz (negyedévenként 50 krért).

A szerkesztői üzenetek rovatában a Magyar Hirlap minden előfizetőjének készséggel válasszol kérdésekre.

Csaknem tíz éves múltja után a Magyar Hirlap büszkén hivatkozhat rá, hogy a „jog, törvény és igazság” alapján állott meg mindig. Pártszempontnak alá nem volt rendelve. Szabadelvűség, demokratizmus és mindenekfölött hazafiság volt a jelszava.

A Magyar Hirlap független egészen minden irányban. Az ország érdeke s a közügy java az egyedül a mit híven s készséggel szolgál.

Szépirodalmi része elsőrangú. Rovatai kitűnőek, rendkívül gazdagok.

Az igaz ügynek magánemberek érdekében is lelkes védője a Magyar Hirlap.

A lapot fennállása óta Fenyő Sándor szerkeszti a legjobb írói erők munkálkodásával.

A lap előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban: Budapest, V., Honvéd-utca 4. szám.

Dr. Perjéssy Mihály előbb fehértemplomi, most nagyváradi kir. ügyész „Bűnvádi perrendtartás

és magyarázata” ezüsti könyvének II-ik kötete napokban fog megjelenni.

E kötetbe „az esküdtbíróságokról” (1897. XXXIII.) a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről (1897. XXXIV.) rendelkező törvények, az életbeléptetési rendelet, új büntető ügyviteli szabályok, ügyészi utasítás, szóval mindazon berendezetek be vannak foglalva, melyek a bűnvádi perrendtartással összefüggésben állanak. Így a kötet az új bűnvádi eljárást szabályozó összes törvényeket és rendeleteket felöleli.

Mindenik törvény, illetve rendelet elé egy általános ismertető és a §-ok után ezekre kiterjedő részletes magyarázat van fűzve, végül betűrendes tárgymutató csatolva.

A könyv nagyobb alakú, könnyen kezelhető zsebkönyvben jelent meg.

A most megjelenő II-ik kötet előfizetési ára 2 frt, két kötet együtt 3 frt 50 kr. Előfizetni lehet a szerzőnél Nagyváradon.

— Szocializmus és communismus. A szocializmus és communismus világtelekítő s világretentő nevei nem oly új keletűek, mint rendszeren gondolni szokás. Ez irányok főbb eszméi meg voltak már az ó-kor társadalmakban is. A pharaok trónját ez eszmék rokonai döntötték meg, Rómában ez elvek különböző jelszavai voltak a secessiók okozói. Görögországban a peloponneszosi háború után jelent meg először ez eszmék köre. Az államok minduntalan belső rázkódásokon mentek keresztül, s e rázkódások mindig a vesztet párt száműzésével jártak. Így folyton szaporodott az oly polgárok száma, kik híjjával voltak a független polgári élet feltételeinek. A demokraczia földjén nem maradhatott a demokratikus egyenlőség communistikus értelmezése sem. A polgári egyenlőséget vagyoni egyenlőséggel akarták fokozni. A műveltebb és vagyonosabb elemek — mint rendszeren szokás — visszavonultak a közpályáról, hol az eszmék nehéz csatája készült. A műveltek részökre nyerték az irodalmat, mely a szocialis eszmékkel szemben foglalt állást. Sokrates azt írja: „Az ellenségtől sem félnek annyira a polgárok, mint polgártársaitól. A gazdagok inkább a tengerbe dobnák vagyonukat, mintsem hogy megosszák a szegényekkel; a szegények fővágya meg, hogy kifoszthassák a gazdagokat”. Hogy a társadalmi bomlás a kulturát is tönkretesze, ahhoz valamely erőszakos fordulat volt még szükséges. Ezt is meghozta a makedon háború.

Az ó-kori szocializmusról igen érdekesen szól a N. K. V. 35. füzet. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marezali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomai Gyula akadémikus. Egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 kr-áért. Megjelen minden létező egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek. Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés után.

Ujdonságok.

— Időjárásunk mindig a legnagyobb szélsőségekben jár. Ha egy néhány napig szép napunk van, mindjárt következik a hideg eső és zord szél s ezzel megjön a dér, melyhez már többször volt szerencsénk augusztus közepétől fogva. A hőmérséklet a változékony időhöz képest igen nagy különbséget mutat s általában 5—18 C. fok között váltakozik.

— Kuriosum. A mai egyhangú társadalmi életünkben minden apró dolog esemény számba megy s ha arra való, az emberek jól el tudnak mutatni rajta. Most a legújabbban azon mulatnak az emberek, hogy azon urak egyikének, kik legbüszkébben működtek közre a székely leányok elhelyezésén s kik egy egész csapat leányt szállítottak Budapestre — nincs leány családja s nem is tud hozzájutni. Erről eszünkbe jut Petőfinek egy gyermekkori mondása. Petőfi akkor még kis gyerek volt s a mint egy alkalommal látta, hogy egy katolikus pap nagyon buzgó kedik egy házasság létrehozásán, így kiáltott fel: „Ezek a papok, mindenkinek asszonyt adnak, s maguknak egyet sem hagynak.”

— Felvétel a polgári leányiskolába. A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet polgári leányiskolája I-ső osztályába a beiratkozások a polgári iskola helyiségében egész szeptember havában elfogadtatnak. Mindazon szülők, kik gyermekeiket már előbb a polg. leányiskola I-ső osztályába, más városba vitték, azokat visszahozhatják. Beiratkozhatnak mindazon leány tanulók, a kik az elemi iskola IV., V. és VI. osztályát elvégezték. Tandij egész évre 30 frt, a mely 3 frtos részletekben, minden hónap 1-ső napján fizetendő. Igen szegény gyermekek és árvaq tandijmértéklésben, esetleg tandijelengedésben fognak részesülni. *Szegény gyermekek tankönyveik is segélyeztetni fognak. Az iskola ünnepélyes megnyitása október hó 1-én, vasárnap d. e. fél 9 órakor az áll. elemi iskola új épületében fog megtartatni, a melyre úgy a vidék, mint a város nagy közönsége tisztelettel meghívatik.* A felügyelő bizottság.

— Másod virágzás. A gyakori esőzés s erre következő meleg napfény, most ősz elején, újabb életre keltette a természetet. A gyümölcs fák el kezdtek virágozni s a midőn a termények letakarítása alkalmával lehullott szemek kikeltek s hatalmas fejlődésnek indultak. Így például az ősszel kelt borsó virágzásnak indult. A székely gazda azt tartja, hogy a második virágzás hosszú és szép ősz jelent, de mi a vegetáció fellendüléséből a tapasztalt sok hideg és fagy után nem merünk semmi kedvező konzekuenziát levonni, mert mostanság a leghálátlanabb foglalkozás jóslatokat csinálni az időjárásról.

— Dreyfus szabadon. Az egész művelt világ bizonyos megkönnyebbüléssel vette, hogy Dreyfus a 19-ik század legnagyobb mártírja csaknem öt évi száműzés s annyi emberfeletti szenvedés után kegyelmet kapott s szabadon bocsáttatott. A szegény testben-lélekben megtört ember, családjaival együtt elutazott s egyelőre nem lehet tudni, hogy hol telepedik le s pihenni ki fáradsalmait. Ezzel a kegyelmi törvénnyel még nem nyert végleges befejezést a Dreyfus-ügy, mert ezzel az ő teljes ártatlansága nincs kimondva, s Dreyfus és barátai mindent el fognak követni, hogy ez bírósági ítélettel kimondassék, mit aztán a tábornokok megszabályozása fog követni, tehát a Dreyfus-ügy meglehet még sok szenzációt fog nyújtani.

— Női polgári iskolánk. Kezdetben mindenki vakmerő dolognak tartotta a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet agitációját, melyet egy női polgári iskola felállítására irányított meg, de a nőknél sokszor tapasztalt szívós kitartással haladott kitűzött útján előre s végre elérte, hogy az iskolát tényleg megnyitotta. Természetesen ezen iskola anyagi fennállatása még egyáltalában biztosítva nincs, mert a tandijakon kívül csak az a kevés segély nyújt a kiadásoknak fedezetet, melyet a város, a nőegylet és a pénzintézetek megszavaztak, vagy adni fognak, de igen alapos kilátás van arra nézve, hogy az államsegély is meg fog jönni. Mi meg vagyunk győződve, hogy a közoktatásügyi miniszter ur méltányolni fogja a nőegylet nemes igyekezetét s az iskolától nem fogja megvonni a szükséges segélyt. Hogy ezen iskola mennyire szükséges s mennyire megfelel a mi vidékünk igényeinek, mutatja azon körülmény, hogy ilyen rövid idő alatt, midőn alig hogy értesült a közönség, már 29 rendes tanuló iratkozott be az I. osztályba s 7 tanuló van előjegyezve. Meg kell itt még jegyeznünk, hogy az új iskolához a szükséges tantervöt a polg. iskola tanító kara szolgáltatja, kik igen mérsékelt díjazásban részesülnek s ha ennek díjazára oly nagy buzgalmat fejtenek ki, ez csak dícséretükre szolgál. Mi a legmeglegettebben üdvözljük az új iskolát, a jótékony nőegyletnek a kezdeményezéséért s a buzgó kitartásért gratulálunk.

— Szülők figyelmébe ajánljuk Röser tan- és nevelőintézetét Budapesten (alapított 1853-ban.) E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felső keresk. iskolát, mely teljesen egyenrangú a keresk. akadémiákkal és 4 oszt. polg. iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egy éves önkéntességre jogosítanak. A vidéki tanulók kíváncsiak az iskolával kapcsolatos nevelő internátusba is felvételtnek. Bővebb értesítést készséggel küld Röser János, igazgató.

— **Két hideg ász.** Régi közmondás hirdeti, hogy a híres régi birtokok nagy része két hideg ászon uszott el. Mert hát nagy dolog ám két hideg ász a ferbliben, méltó arra, hogy ropogós bankókat ne sajnáljunk tőle. Mert hát az ördög nem alszik és hátha bevág a harmadik? — Hiába, a kártyától sohasem sajnáltuk a pénzt s csak a napokban számította ki egy szellemes tárczairónk, hogy Magyarországon a délutáni időben minden órában legalább két millió forint uszik a kártyán, ferblin, tarokkon, vagy alsóson. Az említett író azonban nagy szolgálatot tett volna, ha statisztikájában tovább megy és kiszámítja, hogy naponta mennyi pénzt áldoz Magyarország például irodalmi czélokra? Azt hisszük az összehasonlítás igen szomorú eredményeket mutatna az irodalom részére. Mert a tapasztalat azt mutatja, hogy jómodu, vagyonos, gazdag magyarjaink, akik két hideg ásszal elkóstál-

tatnak ropogós bankókat: sajnálnak egy pár krajczárt s költeni arra, hogy családjuk részére egy-egy irodalmi művet megszerezzenek. Mit mondunk pár krajczárt? . . . Bizony néha egyetlen krajczárt is, Mert például, ha az „Otthon” című havi folyóiratot járatták, nem is egészen egy krajczárt kellene naponta áldozniuk és kapnának egy folyóiratot, melyben az egész család talál nemes szórakozást, tanulságot, hasznos utbaigatásokat. Az „Otthon,” című folyóirat ugyanis egész évre 3 frtba kerül. Vagyis 3 frtért 12 vastag könyv kapható egy évben. Az „Otthon” pedig a legkiválóbb magyar írók és magyar művészek munkáit közli. Olcsósága abban leli magyarázatát, hogy a „Magyar Szalon”-nak képezi külön kiadását. Az „Otthon” páralanul áll irodalmunkban. Kiállítása fényes. Tartalma nagybecsű. A család minden tagja talál benne becses olvasmányokat. A hölgyeknek különösen figyelmükbe

ajánljuk, hogy az „Otthon” közlő kimerítő divat tudósításokat a legújabb divatképekkel. Természetes hogy az „Otthon” közlő regényt, elbeszéléseket, tréfás czikkeket, népszerűen tartott tudományos fejtegetéseket, híres utazók leírásait, szóval mindamaz irodalmi termékeket, melyek egy művelt családot érdekelhetnek. Az „Otthon”-t éppen azért szabtuk oly olcsóra, hogy minden magyar családnak módjában álljon reá előfizetni. Éppen ezért elfogadtunk negyedévre is előfizetést, és pedig 80 krt negyedévre. Ily módon mindenkinek alkalma nyílik könyvnyű szerrel egy kis könyvtárra szert tenni, mert az „Otthon” évenként 12 vastag kötetben jelenik meg és nélkülözhetőt tesz minden más heti lap járatását. Az „Otthon” előfizetési pérzei a következő czimzessel küldendők: Az „Otthon” kiadóhivatalához Budapesten, VIII., Rákóczy-tér 11. sz.

Hirdetések.

Sz. 4626/899.
tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A k.-vásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a közdivásárhelyi takarékpénztár r. t. végrehajtónak Gyergyai Károly és neje végrehajtást szenvedett elleni 225 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a közdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Lemhény és Csomortán községben fekvő, a lem-

hényi 294. sz. tjkvben A+ 948-954. hrsz. ingatlanra 132 frt, a 296. sz. tjkvben A+ 959-964. hrsz. ingatlanra Gyergyai Károlyné Hankó Nagy Juliánna nevére álló $\frac{1}{4}$ részére 217 frt 25 krajczár, a 4098-4100., 4102-4104. hrsz. ingatlanra 7 frt, a Csomortáni 621. sz. tjkvben A+ 855. hrsz. ingatlanra 13 frt, 1703. 1914. hrsz. ingatlanra 6 frt, 2176. hrsz. ingatlanra 1 frt, 2995. hrsz. ingatlanra 1 frt, 2447/2. hrsz. ingatlanra 9 frt, 3058/2. hrsz. ingatlanra 3 frt, 3079/1. hrsz. ingatlanra 1 frt, a 782. sz. tjkvben A+ 510. hrsz. ingatlanra 2 frt, 1764. hrsz. ingatlanra 11 frt, 2290.

hrs. ingatlanra 1 frt, 2304/1 hrsz. ingatlanra 1 frt, 2780/2 hrsz. ingatlanra 30 frt, 3013/1. hrsz. ingatlanra 3 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi október hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor Lemhény és d. u. 3 órakor Csomortán község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfelyammal szá-

mitott és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság

K.-Vásárhely, 1899. évi augusztus hó 4-ik napján.

Pap,

kir. törvénzségi bíró.

(106. 1-1.)

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakások.

Egy ujonnan épült

K Ö H Á Z

a Kisegítő Takarékpénztár utcájában, mely három szobából, egy konyhából, két kamarából és egy kettős pinczéből áll, 3 évre, esetleg 6 évre kiadó.

Ugyanott egy újra épült

f a h á z

2 szobával, egy istállóval, külön udvarral Szent-Mihály naptól kezdve kiadó. Értekezhetni özv. Molnár Lajosnéval K.-Vásárhelyt.

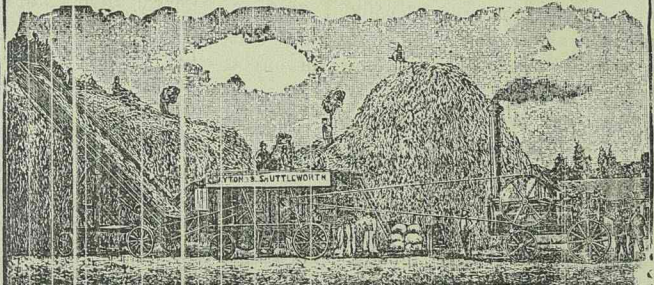
102. 3-3.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.

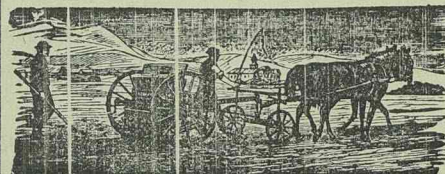
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplők, lóheré-cséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

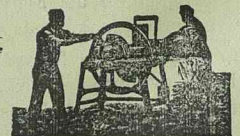
„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrölő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kiad-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.